

Beleidsregels vrijlating van giften gemeente Neder-Betuwe 2024

Het college van Gemeente Neder-Betuwe;

gelet op artikel 31, tweede lid, aanhef en onder m, Participatiewet;

overweegt dat het wenselijk is om regels vast te stellen voor het gebruik van de bevoegdheid tot het vrijlaten van giften;

en besluit vast te stellen de **Beleidsregels vrijlating van giften gemeente Neder-Betuwe 2024**

Artikel 1. Begripsbepaling

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder
 - a. gift: een onverplichte betaling van geld uit vrijgevigheid door een natuurlijke persoon of door een maatschappelijke instelling;
 - b. gift in natura: schenking van goederen of een andere vorm niet zijnde geld.

Artikel 2. Algemeen noodzakelijke kosten en vrij te besteden bedragen

1. Giften bestemd voor algemeen noodzakelijke kosten van bestaan en van vrij te besteden bedragen worden vrijgelaten tot een bedrag van € 1.800,00 in 12 opeenvolgende maanden, ongeacht de frequentie van de gift.
2. Indien de gift meer bedraagt dan de toepasselijke vrijlating, wordt het bedrag boven de vrijlating aangemerkt als inkomen in de maand van ontvangst en verrekend met de uitkering van die maand.
3. Indien er niet of niet geheel kan worden verrekend, wordt het bedrag dat niet kan worden verrekend toegerekend aan het vermogen.

Artikel 3. Giften met een specifieke bestemming

1. Giften expliciet bestemd voor een bepaald doel, niet zijnde algemeen noodzakelijke kosten van bestaan, worden afhankelijk van het soort doel en ongeacht de frequentie vrijgelaten volgens onderstaande uitgangspunten:
 - a. Giften bestemd voor uitgaven die niet noodzakelijk zijn, worden vrijgelaten overeenkomstig artikel 2;
 - b. Giften bestemd voor de aflossing van een schuld worden vrijgelaten overeenkomstig artikel 2, met dien verstande dat hiervan kan worden afgeweken ten gunste van belanghebbende als schuldhelpverlening, bewindvoering of een traject met een soortgelijk doel wordt ingezet;
 - c. Giften bestemd voor de aanschaf van een auto worden per periode van 36 maanden vrijgelaten tot een bedrag € 2.500;
 - d. Een gift in natura bestaande uit een auto wordt per periode van 36 maanden vrijgelaten als de waarde van de auto niet meer dan € 2.500 bedraagt;
 - e. Giften bestemd voor noodzakelijk te achten medische kosten, met uitzondering van de zorgpremie en het eigen risico, worden geheel vrijgelaten;
 - f. Giften bestemd voor een doel dat bijdraagt aan de arbeidsinschakeling/re-integratie worden geheel vrijlaten, indien het de arbeidsinschakeling of re-integratie niet belemmert;
 - g. Giften bestemd voor een doel waarvoor men anders een beroep zou doen op bijzondere bijstand of een voorliggende voorziening, dan wel die bijdragen aan zinvolle participatie aan de samenleving, worden vrijgelaten op basis van een individuele beoordeling van de omstandigheden van het geval.
 - h. Giften ten bate van energiebesparende en/of klimaat adaptieve maatregelen en duurzame energieopwekking in, aan en rondom de woning worden vrijgelaten, indien deze binnen 12 maanden met dit doel worden ingezet, of indien deze in natura zijn verstrekt.
2. Indien de gift bedoeld onder c meer bedraagt dan de toepasselijke vrijlating, wordt het bedrag boven de vrijlating in afwijking van artikel 2, tweede en derde lid, aangemerkt als vermogen.
3. De besteding van een gift als bedoeld in dit artikel moet worden aangetoond door middel van betaalbewijzen, bankafschriften e.d..
4. Indien de gift voor een specifieke bestemming is ontvangen, maar niet voor die specifieke bestemming is aangewend, wordt het bedrag aangemerkt als vrij te besteden en vrijgelaten overeenkomstig artikel 2.

Artikel 4 Verplichtingen

1. Voor giften tot € 1.800 per 12 opeenvolgende maanden geldt geen inlichtingenplicht. Wel wordt van belanghebbende gevraagd en verwacht dat hij of zij dit zelf bijhoudt. Daarnaast kan aan een belanghebbende worden gevraagd om uit te leggen waarvoor de gift is ontvangen.
2. Voor bedragen boven € 1.800 geldt de inlichtingenplicht als genoemd in artikel 17 van de Participatiewet. Als de totale giften hoger zijn dan € 1.800 zonder dat een belanghebbende dit meldt, beoordeelt het college per situatie of een belanghebbende zich opzettelijk niet heeft gehouden aan de inlichtingenplicht.

Artikel 5 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze beleidsregels, als strikte toepassing van deze beleidsregels leidt tot onbillijkheden van zwaarwegende aard.

Artikel 6. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden in werking op de eerste dag na bekendmaking ervan.
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als "Beleidsregels vrijlating van giften Gemeente Neder-Betuwe 2024".

Aldus vastgesteld door het college van Gemeente Neder-Betuwe op dd '2024

*De secretaris,
mevrouw N. de Geus*

*De voorzitter,
De heer A.J. Kottelenberg*

Toelichting

ALGEMEEN

In artikel 31, tweede lid, aanhef en onder m, van de Participatiewet is bepaald dat giften niet tot de in aanmerking te nemen middelen worden gerekend, voor zover zij naar het oordeel van het College uit een oogpunt van bijstandsverlening verantwoord zijn.

In deze beleidsregels wordt invulling gegeven aan dit begrip: 'uit oogpunt van bijstandsverlening verantwoord'. Een gift die uit oogpunt van bijstandsverlening verantwoord is, wordt vrijgelaten en dus niet als middel in aanmerking genomen.

Met het vrijlaten van giften wordt bedoeld dat de gift niet als middelen gerekend wordt zoals bedoeld in artikel 31 van de Participatiewet.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel 2 Algemeen noodzakelijke kosten van bestaan en vrij te besteden bedragen

Lid 1

In beginsel kunnen bedragen die als gift worden ontvangen en die bestemd zijn voor noodzakelijke bestaanskosten of die vrij te besteden zijn, in aanmerking worden genomen als middelen van bestaan, die gekort kunnen worden op de bijstand. Dit soort bedragen zijn in feite extra inkomen, waarover iemand kan beschikken om te voorzien in de noodzakelijke kosten van het bestaan.

Op jaarbasis vinden wij het uit oogpunt van bijstandsverlening toch verantwoord om dit soort giften vrij te laten tot **een bedrag van € 1.800,00**. De extra bestedingsruimte voor noodzakelijke bestaanskosten of voor een vrij te kiezen bestedingsdoel is vanwege de maximering nog in overeenstemming met het (minimum)karakter van de bijstand. Of een gift dan eenmaal, incidenteel of periodiek wordt ontvangen, is niet doorslaggevend voor de vraag of het een verantwoorde gift is. Deze algemene vrijlatingsmogelijkheid draagt ook bij aan uniformiteit in de uitvoering.

Onder algemeen noodzakelijke kosten wordt verstaan:

- woonkosten en -lasten
- levensmiddelen
- kleding
- verzekeringen

- premie en eigen risico zorgverzekering
- TV/internet/telefoonabonnement
- en overige noodzakelijke kosten waar de bijstandsnorm in theorie in voorziet

Als er sprake is van een kortere bijstandsperiode dan 12 maanden, dan wordt de toepasselijke vrijlating naar rato vastgesteld.

Lid 2 en 3

Hier wordt bepaald hoe wordt gehandeld als de giften de toepasselijke vrijlating overschrijden.

Artikel 3 Giften met een specifieke bestemming

Gemeente Neder-Betuwe heeft als doelstellingen: uitstroom naar werk bevorderen en bijdragen aan maatschappelijke participatie. Gemeente Neder-Betuwe heeft daarbij ook aandacht voor armoede en schuldenproblematiek als factoren die uitstroom en participatie kunnen belemmeren. Wanneer familie, vrienden of maatschappelijke instellingen een bijdrage willen leveren door een werkzoekende een bepaald bedrag te schenken voor een doel dat bijdraagt aan de uitstroom naar werk of maatschappelijke participatie, dan willen wij dat niet belemmeren.

Daarom kiezen we ervoor om bovenop de algemene vrijlating van giften tot **een maximum van € 1.800,00 per 12 maanden**, voor bepaalde bestemmingen onder bepaalde voorwaarden een ruimer vrijlatingsbeleid te hanteren.

Dit geldt niet voor alle giften die een specifieke bestemming hebben. Giften bestemd voor niet noodzakelijke extraatjes en giften bestemd om een schuld af te lossen, vallen binnen de algemene maximale vrijlating van artikel 2 (behoudens de mogelijkheid om onder voorwaarden een uitzondering te maken voor giften bestemd voor schulden).

Bij a: denk bij niet-noodzakelijke leuke dingen aan een uitstapje, vakantie, sieraad e.d.

Bij b: er is alleen sprake van een schuld wanneer er sprake is van een betalingsherinnering, getekende schuldbekentenis, aanmaning e.d. Een openstaande factuur is geen schuld. De wet biedt eigenlijk geen mogelijkheden tot bijstandsverlening in schulden. Het hebben van problematische schulden is echter in algemene zin een belemmering in het sociaal functioneren en mogelijk ook arbeidsparticipatie. Als familie hierin de bijstandsgerechtigde tegemoet wil komen worden deze bedragen in beginsel niet als middel in aanmerking genomen.

NB bij a en b: dit type giften cumuleert met de algemene vrijlating van artikel 2. In een periode van 12 maanden moet het totale bedrag van de giften dus blijven **onder het bedrag van € 1.800,00**.

Bij c en d: de waarde van de auto wordt vastgesteld aan de hand van de ANWB-koerslijst. Indien de auto daar niet is vermeld, wordt het bedrag op basis van internetonderzoek vastgesteld (vergelijkbare advertenties e.d.).

Bij f: denk aan kosten rijbewijs/rijlessen, opleiding, fiets/brommer, laptop e.d.

NB als de consulent Werk en Inkomen oordeelt dat het betreffende doel de arbeidsinschakeling of re-integratie belemmert, dan wordt de gift ook vrijgelaten, maar start hij/zij een maatregelbeoordeling op en wordt eventueel de verplichting opgelegd dat de werkzoekende stopt met de opleiding of activiteiten.

Bij g: denk aan woningaanpassing, traplift, rolstoel; kosten rechtsbijstand, kosten bewindvoering, kosten eerste huur en borg, kosten van eenvoudige woninginrichting starter, kosten vervanging witgoed/noodzakelijke huisraad; kosten lidmaatschap sport/cultuur kinderen; kosten computer schoolgaande kinderen; denk hierbij ook aan een gift van kerk of maatschappelijke instelling voor een acute noodsituatie.

We laten giften voor een bepaald doel vrij als een belanghebbende - wanneer diegene de gift niet had gekregen - speciaal daarvoor een vergoeding vanuit de bijzondere bijstand of de Wet maatschappelijke ondersteuning had kunnen krijgen. Het is onredelijk de besparing van een beroep op één van deze overheidsvoorzieningen te niet te doen, door deze mee te wegen bij de verlening van algemene bijstand. Daarom wordt dit soort giften vrijgelaten.

Bij h: Er zijn een aantal regelingen (lokaal, regionaal en landelijk) van kracht ter ondersteuning van inwoners (hoofdzakelijk woningeigenaren) bij het verduurzamen van de woning en het omliggende perceel. Het ligt voor de hand dat subsidie of maatregelen die in dit kader worden verstrekt, worden vrijgelaten. Immers, deze subsidie/gift in natura dient de beleidsdoelen die de gemeenteraad van Neder-Betuwe op het terrein van duurzaamheid, energiebesparing en klimaatadaptatie heeft vastgesteld.

- Subsidieregeling klimaatadaptatie, geldend van 14-03-2024 t/m 30-12-2026. <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR716843/1> (overheid.nl)
- Nadere subsidieregeling voor de verduurzaming van koopwoningen in de gemeente Neder-Betuwe, geldend van 21-12-2023 t/m heden. <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR706476/1> (overheid.nl)
- Subsidies/maatregelen verstrekt vanuit het Energieloket Rivierenland (EnergieVitaal). <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042607/2021-02-10> (overheid.nl)
- Nationaal isolatieprogramma koopwoningen, Lokale Aanpak Isolatie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-3877.html> (officielebekendmakingen.nl)

Artikel 4 Verplichtingen

Eerste lid: Er geldt geen meldingsplicht voor het ontvangen van giften wanneer deze onder de € 1.800,- per jaar blijven. Wel wordt van een belanghebbende gevraagd en verwacht dat hij of zij dit zelf bijhoudt en daardoor kan melden wanneer over dit bedrag heen gegaan wordt. Ook wordt verwacht dat hij of zij kan aangeven waarvoor de gift bedoeld was. Tijdens de intake en het jaarlijkse heronderzoek ontvangt de belanghebbende hier uitleg over van de consulent Werk en Inkomen.

Bij deze bepaling wordt gebruik gemaakt van de beleidsvrijheid die de Participatiewet (ook na vaststelling van de wetwijziging Participatiewet in balans, verwacht in 2024) biedt.

Tweede lid: Toelichting niet nodig.

Artikel 5 en 6: Toelichting niet nodig